

בעניין: עתירה עפ"י חוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998

העותרת: גישה – מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר)
ע"י ב"כ עוה"ד תמר פלדמן ו/או ידן עילם ו/או שרי בשי ו/או קנת מן מ"גישה -
מרכז לשמירה על הזכות לנוע"
רחוב הרכבת 42
תל אביב, 67770
טלפון: 03-6244120; פקס: 03-6244130

- נגד -

המשיבים: 1. משרד הביטחון
2. הממונה על יישום חוק חופש המידע במשרד הביטחון
3. יחידת מתאם פעולות הממשלה בשטחים (מתפ"ש)
4. הממונה על יישום חוק חופש המידע במתפ"ש
כולם ע"י פרקליטות מחוז תל אביב (אזרחי)
רח' הנרייטה סולד 1, מיקוד 64294 תל אביב

עתירה לפי חוק חופש המידע

מוגשת בזאת עתירה לפי סעיף 17 לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: **חוק חופש המידע**). בית המשפט הנכבד מתבקש לחייב את המשיבים להשיב לבקשת העותרת, שעניינה קבלת מידע בנושא מדיניות התרת כניסתן של סחורות לרצועת עזה (להלן: **הבקשה**). פירוט המידע והמסמכים המבוקשים נמצא במכתב שצורף לבקשה, ושהעתקו מצורף לעתירה זו ומסומן **נספח ע/1**.

הבקשה הופנתה למשיבה 2 ביום 14.6.2009 וביום 20.7.2009 הופנתה למשיב 3, לפי דרישת המשיב 1. אף שעברו **למעלה מארבעה חודשים** מאז נשלחה הבקשה לראשונה, **ולמעלה משלושה** מאז הועברה לידי המשיב 4, הבקשה טרם נענתה, תוך הפרה של הוראות חוק חופש המידע.

כמו כן, מתבקש בית-המשפט הנכבד לחייב את המשיבים בהוצאות העותרים, לרבות שכר טרחת עורך דין.

התשתית העובדתית

הצדדים

1. **העותרת** הינה עמותה ישראלית, שמטרתה להגן על זכויות אדם בישראל ובשטחים הנתונים לשליטתה, ביניהן הזכות לחופש התנועה.

2. המשיב 1 (להלן: **משרד הביטחון**) הינו בעל הסמכות להתוות את מדיניות מערכת הביטחון ביחס למעברם של אנשים וסחורות לרצועת עזה וממנה. המשיב מהווה "רשות ציבורית" כהגדרתה בסעיף 2 לחוק חופש המידע. על המשיב חלות הוראות החוק המחייבות אותו למסור לידי כל אזרח או תושב ישראל כל מידע המבוקש על-ידו, ובלבד שהמידע אינו נופל במסגרת אחד הסייגים המופיעים בחוק.
3. **המשיבה 2**, גבי דינה פוליאק, הינה הממונה על יישומו של חוק חופש המידע במשרד הביטחון. במסגרת תפקידה אחראית המשיבה 2 על קבלת בקשות לפי חוק חופש המידע ועל מתן מענה למגישי הבקשות.
4. המשיב 3 (להלן: **מתאם פעולות הממשלה בשטחים או המתפ"ש**) הוא גוף ממשלתי, הכפוף למשרד הביטחון, והינו האחראי על יישום מדיניות ממשלת ישראל בשטחים הכבושים, לרבות ברצועת עזה.
5. **המשיב 4**, רס"ן גיא ענבר, הוא דובר המתפ"ש והממונה על יישום חוק חופש המידע במתפ"ש. במסגרת תפקידו אחראי המשיב 4 על קבלת בקשות לפי חוק חופש המידע ועל מתן מענה למגישי הבקשות.

השתלשלות העניינים קודם להגשת הבקשה לפי חוק חופש המידע

6. בעבר ניהלה העותרת מספר התכתבויות עם המשיבים, ובפרט עם משרד הביטחון והמתפ"ש, בעניין ההגבלות על מעבר סחורות לעזה.
7. כחלק מהתכתבויות אלו, ביום 22.4.2009 פנתה עמותת גישה למר אהוד ברק, שר הביטחון, ולאלוף (במיל') עמוס גלעד, מ"מ המתפ"ש, בין היתר על-מנת לברר מהי מדיניות מערכת הביטחון ביחס להתרת כניסתם של מזון וסחורות חיוניות אחריות לרצועת עזה.
8. ברקע לפנייה זו עמדו הסגר המתמשך על רצועת עזה מאז חודש יוני 2007, המצב ההומניטארי הקשה ברצועה כתוצאה מהסגר ומהמלחמה בדצמבר 2008-ינואר 2009, והחלטת הממשלה מיום 22.3.2009, אשר הנחתה את הגורמים שעוסקים בנושא "לאפשר העברה של מוצרי מזון ללא הגבלה לתושבי עזה, מכל המקורות הרלוונטיים...".
9. במכתבה, ביקשה העותרת לברר מהם הקריטריונים לפיהם מוגדרות סחורות כהומניטאריות, מהם הנהלים המנחים את עבודת המתפ"ש, והאם קיימות רשימות של סחורות שכניסתן לעזה מותרת או אסורה.
- העתק מכתב העותרת למר אהוד ברק, שר הביטחון, ולאלוף (מיל') עמוס גלעד, מ"מ המתפ"ש, מיום 22.4.2009, מצ"ב ומסומן נספח ע/2.
10. ביום 18.5.2009 השיב סרן חוסאם דגש, קצין פניות הציבור במתפ"ש, לפניית העותרת, אולם בתשובתו התייחס בעיקר לפרשנות המצומצמת שניתנה להחלטת הממשלה מיום 22.3.2009 על-ידי מזכיר הממשלה והדגיש כי פרשנות זו התקבלה על-ידי בית המשפט העליון (בג"ץ 2650/09 **מיטראל נ' מדינת ישראל**. להלן: **עניין העגלים**). סרן דגש לא השיב כלל לשאלות העותרת בעניין הקריטריונים, הנהלים ומסמכי העבודה.

העתק תשובתו של סרן חוסאם דגש מהמתפ"ש מיום 18.5.2009 מצ"ב ומסומן נספח ע/3.

11. באותו היום נשלחה גם תשובתו של משרד הביטחון, אשר נתקבלה במשרדי העותרת רק ביום 17.6.2009. גם תשובה זו התייחסה בעיקר לכניסתם של מוצרי מזון לרצועת עזה ולפרשנות המצרה שניתנה להחלטת הממשלה בעניין העגלים. שאלות העותרת נותרו ללא מענה.

העתק תשובת משרד הביטחון מיום 18.5.2009, אשר התקבלה במשרד העותרת ביום 17.6.2009, מצ"ב ומסומן נספח ע/4.

12. לאור תשובותיהם הלא מספקות של המשיבים 1 ו-3, החליטה העותרת לפנות בבקשה לפי חוק חופש המידע.

השתלשלות העניינים מאז הגשת הבקשה לפי חוק חופש המידע

13. ביום 14.6.2009 פנתה העותרת למשיבה 2 בבקשה לפי חוק חופש המידע בעניין מדיניות התרת כניסתן של סחורות לרצועת עזה. בבקשתה שאלה העותרת כדלהלן:

א. מהן סחורות הומניטאריות?

ב. מהם הקריטריונים לפיהם מוגדרות סחורות כהומניטאריות?

ג. האם ישנן הגבלות על כמות הסחורות ו/או המשאיות שכניסתן מותרת ביום/שבוע? אם כן, כיצד נקבעות ההגבלות ועל-ידי מי? האם הגבלות אלו מפורסמות לידעת הסוחרים, הרשות הפלסטינית והארגונים הבינלאומיים?

ד. אילו שינויים התבצעו בפועל במדיניות מתן האישורים למעבר סחורות, מאז קבלת החלטת הממשלה מיום 22.3.2009, לפיה "ממשלת ישראל מנחה את הגורמים שעוסקים בנושא, לאפשר העברה של מוצרי מזון ללא הגבלה, לתושבי עזה מכל המקורות הרלוונטיים, לאחר שנבדקו שהם אכן מוצרי מזון [תיקון טעות סופר – ת.פ.] – וזאת במסגרת המאמצים ההומניטאריים. הממשלה מנחה להקפיד על ביצוע האמור לעיל?"

ה. האם קיימות רשימות של סחורות שכניסתן לעזה מותרת? אם כן, נבקש העתק לדינו.

ו. האם קיימות רשימות של סחורות שכניסתן לעזה אסורה (להוציא מוצרים שמוגדרים כ"דו-שימושיים")? אם כן, נבקש העתק לדינו.

ז. מהם הנהלים העוסקים בבחינת בקשות להכנסת סחורות לעזה? בפרט:

(1) מי מורשה להגיש בקשות להכנסת סחורות לעזה ולמי עליו להגישן? אילו פרטים צריכים להיכלל בבקשה? האם ישנם טפסים או נוסח מוסכם של בקשה מסוג זה? אם כן, נבקש העתק לדינו.

(2) מהו הליך הטיפול בבקשות? האם ישנם לוחות זמנים מחייבים לטיפול בבקשות? מי עומד בקשר עם המבקשים באשר לבקשתם וכיצד?

(3) מהו נוהל בדיקתם הפיזית של משלוחים שכניסתם נתבקשה? באילו מקרים תתבצע בדיקה ועל-ידי מי תבוצע? האם ישנם לוחות זמנים קבועים ומחייבים לבדיקה זו?

ח. כיצד מתבצע תיאום עבור משלוחים שאושרה כניסתם? בפרט:

- 1) לאחר שמתקבל אישור "עקרוני", האם נדרשת בקשה נוספת לצורך תיאום הכניסה? אילו פרטים על המגיש לכלול בבקשה? האם ישנם טפסים או נוסח מוסכם של בקשה מסוג זה? אם כן, נבקש העתק לדינו.
- 2) מהו הליך הטיפול בבקשות לתיאום? האם ישנם לוחות זמנים מחייבים לטיפול בתיאומים? האם משך הטיפול רגיש למהות הסחורות? למשל, אם מדובר במוצרים אורגניים או במצרכים להם תאריך תפוגה, האם לוקחים זאת בחשבון הגורמים הממונים בצד הישראלי? מי עומד בקשר עם המבקשים באשר לבקשתם וכיצד?
- 3) האם התיאום נעשה לפי פרטי הספק, היבואן, המוביל או גורם אחר?
- 4) מהי רמת הפירוט הנדרשת עבור תיאום הכניסה? כלומר, האם מוגדרים ימים ושעות ספציפיים למעבר הסחורות או שנקבע טווח זמנים כלשהו?
- ט. כיצד מתבצעת העברת הסחורות משטח ישראל לשטח רצועת עזה? מי הם הגורמים המתפעלים את פריקת והעמסת הסחורות משני צידי המעבר? מי הם הגורמים האחראיים על העברת הסחורות ב"שטח הסטרילי" בין הרצועה לישראל? כיצד מתקבלים אישורים להפעלת שירותי הובלה, פריקה והעמסה במעברים ובמסופים? מי הוא הגורם הישראלי האמון על מתן האישורים ועל הפיקוח על התנהלות הזכיינים בשטח?

העתק בקשת העותרת לפי חוק חופש המידע מצ"ב ומסומן נספח ע/1.

14. בשיחה טלפונית עם גבי דינה פוליאק מיום 7.7.2009 נודע לעותרת, כי בקשה זו ובקשה נוספת שהופנתה על-ידה למשרד הביטחון לא טופלו כלל, אף שכמעט חודש עבר, בשל תהליך ארגוני כלשהו בתוך משרד הביטחון. בעקבות השיחה בחנה גבי פוליאק את בקשות העותרת והודיעה לה כי המתפ"ש הוא הגורם המוסמך לטפל בהן.

15. בהמשך לשיחה זו ולפי בקשת העותרת, הודיע מר שי לב, ראש תחום פניות הציבור במשרד הביטחון, לעותרת בכתב ביום 8.7.2009, כי עליה לפנות לקצין פניות הציבור במתפ"ש.

העתק מכתבו של מר שי לב מיום 8.7.2009, אשר התקבל במשרדי העותרת ביום 15.7.2009, מצ"ב ומסומן נספח ע/5.

16. העותרת פעלה בהתאם ופנתה ביום 20.7.2009 לסרן חוסאם דגש, קצין פניות הציבור במתפ"ש. אלא שכאשר התקשרו נציגי העותרת לאשר את קליטת הבקשה נמסר להם מפי נציג שהזדהה בשם "גוליי" ממחלקת פניות הציבור, כי בקשות לפי חוק חופש המידע אינן בטיפולו של קצין פניות הציבור וצריכות להישלח לדובר המתפ"ש.

העתק מכתב הפניית בקשת העותרת לסרן חוסאם דגש, קצין פניות הציבור במתפ"ש, מיום 20.7.2009 מצ"ב ומסומן נספח ע/6.

17. אי לכך, פנתה העותרת, **בפעם השלישית** בבקשה לפי חוק חופש המידע, הפעם לדובר המתפ"ש, המשיב 4. ביום 21.7.2009 שלחה העותרת מכתב למשיב 4, בו תיארה את השתלשלות העניינים, וביקשה כי לאור העיכובים בטיפול בבקשה, תועבר תשובה לבקשה במהירות האפשרית וללא דיחוי. העותרת הוסיפה, כי במסגרת בקשתה להבהרת הקריטריונים להגדרתן של סחורות כהומניטאריות, מתבקש גם מסמך "הקווים האדומים", אשר קובע את המינימום התזונתי הנדרש לקיומם של תושבי רצועת עזה ומכיל טבלאות מפורטות של מספר

הגרמים והקלוריות מכל סוג מזון שיש לאפשר לכל תושב הרצועה לצרוך, לפי חלוקת גיל ומין (מסמך אליו התייחסו אורי בלאו ויותם פלדמן בכתבת התחקיר "המצור על עזה הוא שעתם היפה של הספסרים והמאכערים שהשתלטו על מעברי הגבול", הארץ (12.6.2009)).

העתק מכתב העותרת למשיב 4 מיום 21.9.2009 מצ"ב ומסומן נספח ע/7.

העתק הכתבה "המצור על עזה הוא שעתם היפה של הספסרים והמאכערים שהשתלטו על מעברי הגבול", הארץ (12.6.2009) מצ"ב ומסומן ע/8.

18. ביום 26.8.2009 יצרה העותרת קשר עם המשיב 4 וביקשה לברר מהו סטאטוס הטיפול בבקשתה, בהתחשב בכך ש-30 הימים המוקצים על-פי חוק לטיפול בבקשה חלפו בפעם השנייה. המשיב 4 לא זכר במה מדובר, אף שמשרדו אישר טלפונית את קבלת הבקשה ביום 21.7.2009, ומתגובתו עלה כי הבקשה לא טופלה כלל.

19. ביום 3.9.2009 פנתה העותרת למשיב 4 בתזכורת אחרונה לפני הגשת עתירה. במכתבה קבעה את יום 13.9.2009 כמועד אחרון לקבלת תשובה מהמשיב 4, בטרם תפנה לבית המשפט בבקשה לסעד.

העתק מכתב העותרת למשיב 4 מיום 3.9.2009 מצ"ב ומסומן נספח ע/9.

20. המשיב 4 לא השיב עניינית או אחרת לבקשתה של העותרת ולתזכורותיה החוזרות. בהעדר מענה, לא נותרה בידי העותרת ברירה אלא לפנות לבית משפט נכבד זה בבקשה שיוורה למשיבים למלא את חובתם על-פי חוק ולהשיב לבקשתה למידע, לרבות השאלה שהוספה לבקשה המקורית ביום 21.7.2009 ביחס ל"מסמך הקלוריות".

הטיעון המשפטי

המסגרת הנורמטיבית: זכות הציבור לדעת ולקבל מידע מרשות ציבורית

21. עיקרון גילוי המידע הוא כלי לעיצוב התנהגות ראויה של הרשות הציבורית. הוא מאפשר ביקורת ציבורית, מגביר את אמון הציבור ברשויות השלטוניות ומחזק את מבנה המשטר והממשל. נגישות רבה יותר למידע תסייע לקידום של ערכים חברתיים כגון שוויון, שלטון החוק וכיבוד זכויות האדם. כל אלה נועדו להבטיח את שקיפות השלטון שהיא מסימניה המובהקים של חברה דמוקרטית.

22. בית המשפט העליון כבר עמד על החשיבות בחשיפת מידע לציבור, ועל עיקרון הגילוי של המידע המצוי אצל רשויות הציבור:

"זכותו של הציבור לחופש גישה למידע המוחזק בידי רשויות הציבור, באה לקדם את תרבות השלטון. 'קבלת מידע על-אודות דרכיו ואורחותיו של השלטון חיוני הוא ליכולתו של הציבור לפקח על פעילותן של רשויות השלטון; וידיעתן של רשויות השלטון כי חשופות הן לביקורת תביא מצידה ליתר סדר ומשטר, ותרתיע אותן מעשיית מעשים החורגים מן המותר והראוי... חופש המידע מבטיח את שקיפות פעולתו של השלטון ואת העמדתו 'באור השמש'. מכאן הגישה, כי חופש המידע הוא תנאי הכרחי לקיום ביקורת על השלטון, כמו-גם לאמון הציבור בשלטון..."

(עע"מ 6013/04 מדינת ישראל-משרד התחבורה נ' חברת החדשות
הישראלית בע"מ (תק-על 2006(1), 14).

23. השופטת א' חיות הוסיפה בעניין בעע"מ 9135/03 המועצה להשכלה גבוהה נ' עיתון הארץ תק-
על 2006(1), 697 (להלן: פרשת המועצה להשכלה גבוהה):

"בבג"ץ 1601/90 שליט נ' פרס, פ"ד מד (3) 353, 361, הדגיש בית משפט זה את חשיבותו של עקרון חופש המידע מהיבט נוסף והוא הפיקוח על תקינות פעולותיה של הרשות הציבורית, באומרו: 'העין הציבורית היא לא רק ביטוי לזכות לדעת, אלא גם בבואה לזכות לפקח'. אכן, שקיפות פעולותיהן של רשויות השלטון מאפשרת לאזרחים להתחקות אחר פעולות אלה ואחר השיקולים שעמדו בבסיסן ולבקרון, ככל שהדבר דרוש, והיא תורמת תרומה מכרעת ל'היגיינה הציבורית' ולשיפור איכותה של פעולת הרשות בידועה כי פעולותיה ותהליך קבלת החלטותיה חשובים ושקופים לעין הציבור."

24. עם חקיקת חוק חופש המידע עוגנה הזכות לקבלת מידע בחוק מפורש. סעיף 1 לחוק חופש המידע קובע, כי לכל אזרח ישראלי או תושב הזכות לקבל מידע מרשות ציבורית בהתאם להוראות החוק.

25. חוק חופש המידע הוא אחד האמצעים להבטחת זרימתו של מידע מהשלטון לאזרח, יסוד הכרחי לקיומה של הדמוקרטיה, וכן לקיומה של ביקורת אמיתית על זרועות השלטון.

26. תכליתו של חוק חופש המידע לקיים ולקדם את הדמוקרטיה בישראל ולהגביר את הפיקוח והבקרה על הרשות הציבורית:

"מהי איפוא, תכליתו של חוק חופש המידע? נראה לי, כי תכליתו הינה ליתן מידע לפרט על-מנת לקיים ולקדם את הדמוקרטיה ובגדריה מתן מידע לציבור שיאפשר בחירה מושכלת, אשר תקדם את האמת, תאפשר הגשמה עצמית של הפרט, ותביא לפיקוח ובקרה על הרשות הציבורית. תכלית החוק היא להגן על חופש הביטוי, מתוך הכרה, כי המידע שבידי הרשות הציבורית מוחזק על-ידה כנאמן הציבור כולו."

(א' ברק "חופש המידע ובית המשפט" קריית המשפט ג' (תשס"ג) 95).

27. בדברי ההסבר להצעת החוק אף נאמר כי החוק יקדם גם ערכים חברתיים נוספים, כגון שוויון, שלטון החוק וכיבוד זכויות אדם. (ראו הצעת חוק חופש המידע, התשנ"ז - 1997, ה"ח התשנ"ז, עמ' 397).

28. הנה כי כן, חוק חופש המידע הוא אחד האמצעים להבטחת זרימתו של מידע שהינו חיוני לקיומה ולהבטחתה של דמוקרטיה, וכן לקיומה של ביקורת אמיתית על זרועות השלטון. הזכות לקבלת מידע מרשויות ציבוריות היא אחת מזכויות היסוד במשטר הדמוקרטי. היא תנאי בסיסי להגשמתו של חופש הביטוי ולמימוש זכויותיו של אדם בכל תחומי החיים.

החובה להתייחס לבקשה למידע

17. סעיף 7 לחוק חופש המידע קובע את נוהל הגשת בקשות המידע והטיפול בהן:

"(א) בקשה לקבלת מידע תוגש בכתב לממונה או למי שהוסמך לכך על ידו;
אין המבקש חייב לציין את הטעם לבקשתו.

ב) הרשות הציבורית תודיע למבקש המידע ללא שיהוי, ולא יאוחר מ-30 ימים מקבלת הבקשה, על החלטתה בבקשתו; ראש הרשות הציבורית, או מי שהוא הסמיך לכך, רשאי להאריך את התקופה האמורה, במקרה הצורך, ב-30 ימים נוספים, ובלבד שהודיע על כך למבקש בכתב, ונימק את הצורך בהארכת התקופה.

...

ו) החליטה הרשות הציבורית לדחות את בקשת המבקש, כולה או חלקה, תשלח למבקש הודעה בכתב שתפרט את נימוקי ההחלטה, ותיידע את המבקש על זכותו לעתור נגד ההחלטה לפי הוראות סעיף 17.

18. עיננו רואות כי על הרשות הציבורית, לפעול על פי סעיפי החוק ולהשיב **ללא שיהוי ולא יאוחר**

מ-30 יום מיום קבלת הבקשה, למבקש המידע על החלטת הרשות. החלטה להאריך את מועד מתן ההחלטה או החלטה בדבר דחיית הבקשה צריכות להיות מנומקות.

19. להדגיש, על עובד הציבור להשתמש בסמכות שניתנה לו על פי דין מכוח המשפט המנהלי. עליו לקבל החלטה ולהשיב בכתב למבקש, כפי שנקבע אף בחוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות), תשי"ט-1958.

20. החובה לפעול במהירות וביעילות נובעת גם מחובות ההגינות, הנאמנות והסבירות של הרשות המינהלית שהינה "מן המושכלות הראשונים של מינהל תקין" (יצחק זמיר, **הסמכות המינהלית - כרך ב'** 717 (1996), מצוטט בבג"ץ 5931/04 **חגי מזורסקי נ' מדינת ישראל**, פ"ד נט(3) 769.

21. אם כך, חובתם של המשיבים, על פי חוק, הינה להשיב לבקשת המידע במהרה ולפרט את הנימוקים לתשובתם. התעלמות המשיבים מבקשותיה החוזרות של העותרת לא רק שפוגעת בזכויות העותרת ועומדת בסתירה לחובות המשיבים, אלא שגם מאיימת על מטרותיו של חוק חופש המידע בכללותו.

"יש להדגיש כי חשיבות עליונה להצלחת חוק חופש המידע טמונה בהפעלת הפשוטה והיעילה. בקשה לקבלת מידע צריכה להיענות במהירות, ביעילות, בזול וברוב מוחלט של המקרים (שאין נכנסים לגדרם של הסייגים למסירת מידע על פי החוק), ללא כל עיכוב מיותר המחייב התנצחות עם הרשות ופנייה לערכאות. כל הערמה של קשיים על מימוש הזכות לקבלת מידע פוגעת במטרה הדמוקרטית של הזכות."

(הלל סומר, חוק חופש המידע: הדין והמציאות, **המשפט ח'**, תשס"ג)

22. התעלמות מבקשות חופש מידע על-ידי הרשויות סופה לייאש את מבקש המידע ולא יין את חוק חופש המידע, על תכליותיו החשובות. מסיבות אלו ועוד רבות אחרות, התעלמות מבקשות חופש מידע הינה מקוממת ויש לשים לה קץ.

23. ספציפית בעניין שלפנינו, הרי שלעותרת עניין מקצועי אמיתי ודחוף במידע המבוקש. ההתעלמות מבקשתה מייצרת עיכובים מיותרים וכעת גם עלויות כספיות, שניתן היה לחסוך אילו היתה הרשות מקיימת את חובותיה על-פי חוק.

עניינה של העותרת במידע המבוקש

34. למעלה מן הצורך ואף על פי שבהתאם להוראות סעיף 7(א) אין מבקש המידע חייב לנמק את בקשת המידע או להציג את הטעם שבבקשתו, תציג העותרת בקצרה את הטעם שבקבלת המידע שנתבקש מהמשיבים.

35. בקשת המידע של העותרת עוסקת בקריטריונים ובנהלים המנחים את הרשויות בקובען אלו סחורות יועברו לרצועת עזה ואלו לא. במסגרת זאת ביקשה העותרת כל נוהל המתייחס לטיפול בבקשות העברת הסחורות וכל רשימה המתייחסת לסחורות המותרות והאסורות לכניסה לרצועת עזה.

36. העותרת היא, כאמור, עמותה ללא מטרות רווח שיעודה הראשוני הוא הגנה על זכותם לחופש תנועה ולגישה למשאבים של פלסטינים המתגוררים ברצועת עזה. בתוך כך, מנהלת העמותה מעקב אחר מדיניות התרת כניסתן של סחורות לרצועת עזה ובוחנת את תקינות המינהל האזרחי הישראלי בהקשר זה.

37. מניסיונה של העותרת ומניסיונם של ארגונים רבים אחרים, בינלאומיים ומקומיים כאחד, עולה כי עלטה מכסה את מרבית נוהליהן ופעולותיהן של הרשויות ביחס למעבר סחורות לרצועת עזה. המסרים שמקבלים סוחרים וארגונים הומניטאריים ביחס לסחורות שניתן ואסור להכניס משתנים חדשות לבקרים, העיכובים רבים ולא צפויים ואין כל נוהל שניתן להסתמך עליו לצורך מעקב ופיקוח על תשובות המינהל או על לוחות הזמנים. התנהלות זו פוגעת בזכויותיהם הבסיסיות ביותר של מיליון וחצי תושבי רצועת עזה ומכבידה מאוד, הן מבחינה לוגיסטית הן מבחינה כלכלית, על גורמי סיוע ישראלים ובינלאומיים המנסים לעזור להם.

38. חוסר השקיפות, שינויי הנהלים התדירים והסבך הבירוקראטי שאלו מייצרים מעיבים גם על המסחר בין ישראל והגדה המערבית לבין רצועת עזה ומייצרים כר נרחב לנפוטזים ולשחיתויות. חקלאים, בעלי מפעלים, יבואנים ואחרים, אשר נהגו לקיים קשרי מסחר רציפים מול סוחרים ברצועת עזה, מוצאים את עצמם מול שוקת שבורה. שוב אין הם יודעים מה ניתן למכור ומה אסור; סחורות מתקלקלות בהמתנה לאישורים של המתפייש וכספים מועברים ללא תמורה. יתר על כן, בהעדר פיקוח ציבורי, נפתח פתח לפעילות בלתי-חוקית של עסקנים ומתווכים למיניהם, אשר גורפים רווחים על חשבון הסוחרים משני צידי המתרס (ראו כתבתם של אורי בלאו ויותם פלדמן, "המצור על עזה הוא שעתם היפה של הספסרים והמאכערים שהשתלטו על מעברי הגבול", **הארץ** (12.6.2009), המצורפת כנספח ע/8 לעתירה זו).

39. לאור כל האמור ברי, כי המידע שמבקשת העותרת הינו חיוני לה ולגורמים רבים נוספים על-מנת להבטיח שמירה על זכויות האדם של תושבי רצועת עזה ועל יעילות ותקינות המינהל האזרחי. למותר להוסיף, כי מן הראוי שהמידע יובא במלואו לידיעת הציבור, על-מנת שיוכל לפקח ולבקר את התנהלות הרשויות בנושא זה.

40. לסיכום, לעותרת יש עניין בקבלת המידע, הן לצורך ביצוע עבודתה הן מפאת העניין הציבורי שבמידע המבוקש. על המשיבים, כרשויות ציבוריות, מוטלת החובה לגלות את המידע, אלא אם הוא נכנס בגדר עילות הדחייה המנויות בחוק (סעיפים 8 ו-9). בענייננו, עילות אלו אינן מתקיימות, לפחות על פניו.

41. המשיבים גם לא טענו כי על הבקשה לקבלת מידע להידחות מסיבה כלשהי, שהרי העותרת לא קיבלה כל התייחסות עניינית לבקשתה. משלא הוצג כל טעם להימנעות ממסירת המידע, חייבת הרשות במסירתו ללא שיהוי. המידע המבוקש שייך לציבור ויש למסרו לכל דורש בהיעדר כל טעם מוצדק שלא לעשות כן.

42. אף אם היה נטען טעם כלשהו להימנעות ממסירת המידע, וכאמור לא נטען עד עצם היום הזה, הרי שהעניין הציבורי בגילוי המידע המבוקש מצדיק את מסירתו. העותרות שומרות על זכותן להרחיב בסוגייה זו, ככל שהמשיבים יעלו טענה בדבר צידוק חוקי להימנעות ממסירת המידע.

לאור כל האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים להשיב לבקשת העותרת ולמוסר לידיה את המידע המבוקש במלואו. כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להשית על המשיבים את הוצאות העותרת, לרבות שכ"ט עו"ד.

עתירה זו מוגשת ללא תצהיר, שכן העובדות שבעתירה הן בידיעתה האישית של החתומה מטה.

תמר פלדמן, עו"ד
ב"כ העותרת

27.10.2009